מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולהבחין בין מרכיבי מבנה סיפור: פתיחה, התפתחות, שיא, סיום
- לתכנן ולכתוב סיפור שלם ומגובש המבוסס על גירוי כתיבה נתון (משפט או קוביות)
- להעשיר את הכתיבה באמצעות מילות קישור מגוונות ושפה תיאורית-חושית
- לפתח יכולת הערכה עצמית של טקסט כתוב לפי קריטריונים ברורים

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – היכרות עם הכלי

- 1. ב – פתיחה, סוף או תפנית לאמצע
- 2. ג – שישה
- 3. ג – שירה לירית

חלק ב' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – תרגול והשלמה

- 1. אמצע
- 2. סיום

חלק ג' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – התאמה וסידור

- 1 – ד (מסע או דרך אל הבלתי נודע)
- 2 – ג (תעלומה שיש לפענח)
- 3 – ב (עולם עם קסם או יצורים דמיוניים)
- 4 – א (עלילה המתרחשת בתקופה מהעבר)

חלק ד' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – היכרות עם המושגים

- 1. א – דמות, מקום ובעיה
- 2. ג – 6
- 3. א – לנעול קובייה אחת ולהטיל את השאר

חלק ה' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – בניית עלילה משולבת

- 1. נמלה
- 2. הסתבכות
- 3. הסתבכות

חלק ו' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – התאמה וסדר נכון

- 1 – ד (היכרות עם הדמות, המקום והזמן)
- 2 – ג (משהו קורה ומניע את העלילה קדימה)
- 3 – ב (הבעיה מסתבכת והמתח גובר)
- 4 – א (הרגע הכי דרמטי ומתוח בסיפור)

חלק ז' – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – זיהוי בסיסי

- 1. ב – אבל
- 2. ב – תוצאה
- 3. ב – תנאי

חלק ח' – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – התאמה לפי תפקיד

- 1 – ב (ניגוד)
- 2 – ג (תוצאה)
- 3 – א (תנועה)

חלק ט' – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – כתיבה יצירתית

חלק י׳ – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – היכרות עם התהליך

- 1. נכון – חלק א' כולל דמויות, מקום, זמן, בעיה, שיא ופתרון
- 2. נכון – הרשימה כוללת 8 תבחינים, מהחיבור למשפט ועד בדיקת כתיב

חלק י״א – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – הכרת הרכיבים

- 1. ב – מחיר הספר

חלק י״ב – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – השלמות והתאמות

- 1. ג'
- 2. 3

חלק י״ג – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – התאמת שאלות לרכיבים

- 1 – ג (מי בסיפור, איך הן נראות ומה הן רוצות)
- 2 – ד (איפה זה קורה, מה רואים שומעים ומריחים)
- 3 – ב (מתי מתרחש הסיפור - בוקר, לילה, עבר או עתיד)
- 4 – א (מה משתבש ומה הדמות צריכה להשיג)

חלק י״ד – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – היכרות עם המאגר

- 1. א – 160
- 2. ב – 10

חלק ט״ו – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – תשובות אמת/שקר

- 1. נכון – האתר מאפשר סינון לפי סוגה, שכבה וסוג המשפט (פתיחה/סוף/תפנית).
- 2. לא נכון – כל משפט משויך לסוגה אחת מסוימת, כמו הרפתקה או מדע בדיוני.

חלק ט״ז – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – השוואת שכבות כתיבה

- 1. הרפתקה
- 2. תיכון

חלק י״ז – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – ניתוח והשוואה

חלק י״ח – פרק 6 • כתיבה יוצרת: מהרעיון לסיפור שלם – הכרת הכלים והמבנה

- 1. ב – פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון, סיום
- 2. ב – דמות, מקום, בעיה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- יש לבדוק נוכחות ברורה של ארבעת מרכיבי המבנה, ושהשיא מהווה נקודת מפנה אמיתית בעלילה
- יש לאתר לפחות שלוש מילות קישור ממשפחות שונות (זמן, ניגוד, סיבה וכד') ולפחות שני תיאורים חושיים או דימוי אחד
- יש לוודא שהעלילה נאמנת לרעיון המקורי (הדמות, המקום, הבעיה או המשפט) ולא סוטה ממנו ללא הצדקה

טיפים להפעלה:

- מומלץ לחלק את החוברת לשלושה עד ארבעה מפגשים: מבנה ומילות קישור במפגש אחד, תכנון וכתיבה במפגש שני, בדיקה ושכתוב במפגש שלישי
- לתלמידים מתקשים אפשר להשתמש בגרסת חנ״מ עם משפטים קצרים יותר ומשימות כתיבה במקטעים קטנים
- לתלמידים עולים חדשים מומלץ להיעזר במילון בהקשה ובמחסן המילים לפני תחילת הכתיבה העצמאית
- כדאי לעודד שכתוב: אחרי מילוי כרטיס הבדיקה העצמית, לתת הזדמנות לשפר קטע אחד בסיפור לפי הממצאים

חוברת תרגול – פותחים סיפור • סוגרים סיפור

✍️ פותחים סיפור · סוגרים סיפור

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית
2. פרק 2 – קוביות סיפור והר הסיפור
3. פרק 3 – מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית
4. פרק 4 – מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה
5. פרק 5 – מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח
6. פרק 6 – כתיבה יוצרת: מהרעיון לסיפור שלם

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו את כל שלבי כתיבת הסיפור הקצר - מבחירת גירוי השראה ועד לכתיבת טקסט שלם ובדיקתו. עבדו לפי סדר הפרקים, ונסו ליישם בכל תרגיל את מה שלמדתם בפרק הקודם. שמרו על הסיפורים שכתבתם - ייתכן שתרצו לחזור ולשפר אותם בסוף החוברת.

בנק מילים: הרפתקה | ג' | תיכון | נמלה | אמצע | 3 | הסתבכות | סיום | הסתבכות

1 חלק א' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – היכרות עם הכלי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אפשר להגריל בגלגל הפתיחות?

(א) רק משפטי פתיחה (ב) פתיחה, סוף או תפנית לאמצע (ג) רק משפטי סיום

2. כמה שלבים מרכיבים את מבנה 'הר הסיפור' באתר?

(א) שלושה (ב) ארבעה (ג) שישה

3. איזו מהסוגות הבאות אינה מופיעה ברשימת הסוגות בגלגל הפתיחות?

(א) מתח ובלשי (ב) מדע בדיוני (ג) שירה לירית

2 חלק ב' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – תרגול והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשבוחרים באפשרות 'פתיחה וסוף' בגלגל, המשימה היא לכתוב את ה _____ שביניהם.

2. הרצף הנכון בהר הסיפור הוא: פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון,

_____ .

3 חלק ג' – פרק 1 • גלגל הפתיחות: פתיחה, סוף ותפנית – התאמה וסידור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הרפתקה	___	**א.** עלילה המתרחשת בתקופה מהעבר
2. מתח ובלשי	___	**ב.** עולם עם קסם או יצורים דמיוניים
3. פנטזיה	___	**ג.** תעלומה שיש לפענח
4. היסטורי	___	**ד.** מסע או דרך אל הבלתי נודע

4 חלק ד' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – היכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה שלוש הקוביות שמטילים במשחק קוביות הסיפור?

(א) דמות, מקום ובעיה (ב) זמן, מקום וסוף (ג) דמות, זמן ופתרון

2. כמה שלבים כוללת מתכונת 'הר הסיפור' באתר?

(א) 4 (ב) 5 (ג) 6

3. איזו אפשרות קיימת כשמטילים את הקוביות ורוצים לשמור על אלמנט אחד?

(א) לנעול קובייה אחת ולהטיל את השאר (ב) להטיל את כל הקוביות מחדש תמיד

(ג) לבחור רק דמות בלי מקום ובעיה

5 חלק ה' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – בניית עלילה משולבת

השלימו את המילה החסרה.

1. בדוגמה באתר, קוביית הדמות הראתה _____ עם חלום גדול

2. השלב שבו מתגלה הבעיה או המכשול המרכזי בסיפור נקרא _____

3. לפני ה'שיא' ואחרי ה'אירוע' נמצא בהר הסיפור השלב _____

6 חלק ו' – פרק 2 • קוביות סיפור והר הסיפור – התאמה וסדר נכון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פתיחה	___	**א.** הרגע הכי דרמטי ומתוח בסיפור
2. אירוע	___	**ב.** הבעיה מסתבכת והמתח גובר
3. הסתבכות	___	**ג.** משהו קורה ומניע את העלילה קדימה
4. שיא	___	**ד.** היכרות עם הדמות, המקום והזמן

7 חלק ז' – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מהמילים הבאות מבטאת ניגוד בין שני חלקי משפט?

א) לכן ב) אבל ג) בנוסף

2. המילה 'כתוצאה מכך' שייכת לקבוצת:

א) סיבה ב) תוצאה ג) תנאי

3. המילה 'אילו' משמשת בעיקר לציון:

א) זמן ב) תנאי ג) הוספה

8 חלק ח' – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – התאמה לפי תפקיד

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לעומת זאת	___	**א.** תנועה
2. בעקבות זאת	___	**ב.** ניגוד

3. זינק	___	**ג.** תוצאה

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מחסן מילים: מילות קישור ושפה תיאורית – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

10 חלק י׳ – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – היכרות עם התהליך

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חלק א' במחברת הכתיבה נקרא 'מתכננים' וכולל שישה רכיבים לתכנון הסיפור	☐	☐
2	רשימת התבחינים בחלק ג' כוללת 8 סעיפים לבדיקה עצמית	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – הכרת הרכיבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו משבצת אינה חלק ממסגרת התכנון (חלק א')?

(א) דמויות (ב) מחיר הספר (ג) זמן

12 חלק י״ב – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. בחלק _____ בודקים את הסיפור לפי רשימת תבחינים ומחוון

2. לפי רשימת התבחינים, כדי שהסיפור יזרום יש להשתמש בלפחות _____ מילות קישור שונות

13 חלק י"ג – פרק 4 • מחברת הכתיבה: תכנון, כתיבה ובדיקה – התאמת שאלות לרכיבים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דמויות	___	**א.** מה משתבש ומה הדמות צריכה להשיג
2. מקום	___	**ב.** מתי מתרחש הסיפור - בוקר, לילה, עבר או עתיד
3. זמן	___	**ג.** מי בסיפור, איך הן נראות ומה הן רוצות
4. בעיה	___	**ד.** איפה זה קורה, מה רואים שומעים ומריחים

14 חלק י"ד – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – היכרות עם המאגר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה משפטי פתיחה קיימים במאגר המשפטים באתר?

א) 160 ב) 90 ג) 50

2. כמה סוגות שונות אפשר לסנן לפיהן את משפטי ההשראה במאגר (למשל הרפתקה, מתח ובלשי, מדע בדיוני ועוד)?

א) 8 ב) 10 ג) 12

15 חלק ט"ו – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – תשובות אמת/שקר

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במאגר המשפטים אפשר לסנן משפטים גם לפי שכבת גיל: יסודי, חטיבת ביניים ותיכון.	☐	☐
2	כל משפט במאגר מתאים בו־זמנית לכמה סוגות שונות.	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – השוואת שכבות כתיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט 'מי השאיר מפה קטנה בתוך הנעל שלי?' משויך לסוגת _____ .

2. המשפט 'השביל נגמר. הצעדים שלי, משום מה, לא.' הוא משפט פתיחה בסוגת הרפתקה ברמת _____ .

17 חלק י״ז – פרק 5 • מאגר המשפטים: סוגות, שכבות וניתוח – ניתוח והשוואה

הקיפו את התשובה הנכונה.

18 חלק י״ח – פרק 6 • כתיבה יוצרת: מהרעיון לסיפור שלם – הכרת הכלים והמבנה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו הסדר הנכון של שלבי מבנה הסיפור במשחק הר הסיפור?

(א) שיא, פתיחה, פתרון, אירוע, סיום, הסתבכות

(ב) פתיחה, אירוע, הסתבכות, שיא, פתרון, סיום

(ג) פתיחה, שיא, אירוע, הסתבכות, סיום, פתרון

2. קוביות הסיפור באתר משלבות שלושה יסודות - אילו?

(א) זמן, מקום, רגש (ב) דמות, מקום, בעיה (ג) דיאלוג, תיאור, סיום

כרטיס יציאה

האם הצלחתי לבנות סיפור עם פתיחה, התפתחות, שיא וסיום ברורים?

כמה מילות קישור שונות ואיזה סוגי שפה תיאורית (חושים, דימויים) שילבתי בכתיבה שלי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀